

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Maastoliikenneväylien pitäjien vastuut ja reittien soveltuvuuden arviointi raskaille moottorikelkoille

Maastoliikenneväylien pitäjien vastuut ja reittien soveltuvuuden arviointi raskaille moottorikelkoille

Markus Tarasti
Ympäristöneuvos, ympäristöministeriö

Reitinpitäjän vastuu: virallinen moottorikelkkailureitti

- Reitinpitäjän vastuu rajattu maastoliikenneläissa (1710/1995) seuraavasti (20 §): ”*reitin pitäjän tehtävänä on huolehtia siitä, että moottorikelkkailureitti on vuosittaisella käyttöönottohetkellä ajettavassa kunnossa ja että reitin varrelle tällöin sijoitetaan reitin kulkua ja liikennettä olennaisesti vaarantavia paikkoja osoittavat sekä muut tarpeelliset liikennemerkkit.*”

Reitinpitäjän vastuu: virallinen moottorikelkkailureitti

- Reitinpitäjän vastuu rajautuu reitin käyttöönottohetkeen ja vahinkoihin (21 § vastuu vahingoista):
 - *”Reitin pitäjä ei ole velvollinen korvaamaan reitin käyttäjälle tai kolmannelle osapuolelle reitin käyttämisestä aiheutuvaa vahinkoa, jollei vahinko ole johtunut reitin pitäjän huolimattomuudesta tai tahallisuudesta. Korvaus vahingosta määrätään noudattaen soveltuvin osin vahingonkorvauslain [\(412/74\)](#) säännöksiä.”*
- Moottorikelkkailureitin pitäjän vastuu verrattuna tienpitäjän ankaraan vastuuseen lievempi

Reitinpitäjän vastuu: virallinen moottorikelkkailureitti

- Reitinpitäjän vastuuta maastoliikennelain mukaisilla moottorikelkkailureiteillä jouduttiin aikanaan lieventämään
- Vuonna 1991 voimaan tulleessa ja nykyisen lain myötä kumotussa maastoliikennelaissa (670/1991) reitinpitäjälle oli säädetty ankarammasta vastuusta

Reitinpitäjän vastuu: virallinen moottorikelkkailureitti

Sisällytettäessä moottorikelkkailureittisääntely maastoliikennelakiin vuonna 1991 reitinpitäjän tehtävästä/vastuusta säädettiin seuraavasti:

- ”*Reitin pitäjän tehtävänä on huolehtia siitä, että moottorikelkkailureitti on moottorikelkalla ajettavassa kunnossa ja että reitin varrelle sijoitetaan reitin kulkua osoittavat ja muut tarpeelliset liikennemerkit. Jos reittiä ei lumen sulamisen takia tai muusta syystä enää voida käyttää tarkoitukseensa taikka jos liikkuminen reitillä ei ole turvallista, reitin pitäjän on osoitettava se liikennemerkein.*”

Reitin pitäjän vastuu: Virallinen moottorikelkkailureitti

- Vuoden 1991 laki ei sisältänyt myöskään nykyisen lain kaltaista säännöstä reitinpitäjän vahinkovastuun rajoittamisesta huolimattomuuteen ja tahallisuuteen.
- Ilmeisesti juuri ankarasta reitinpitäjän vastuusta johtuen kelkkaurista ei aikanaan ryhdytty muodostamaan virallisia moottorikelkkailureittejä lainsäätäjän toivomalla tavalla.

Reitinpitäjän vastuu: Moottorikelkkaura

- Maanomistajan/haltijaan lupaan tai tämän kanssa tehtyyn maankäytösopimukseen perustuva moottorikelkkaväylä. Maastoliikennelain 4 §:ssä tarkoitettua maanomistajan tai haltijan luvanvaraista maastoliikennettä ja urilla ajaminen tapahtuu kelkkailijan omalla vastuulla.

Reitinpitäjän vastuu: Maksulliset moottorikelkkaurat

- Maanomistajan/haltijan lupaan tai maankäyttösopimukseen perustuva väylä, jolta uran perustaja tai ylläpitäjä perii maksua eli uralupaa. Maksullisten urien osalta vastuu uran turvallisuudesta on maksujen kerääjällä eli palvelun tarjoajalla.*
- Väylän pitäjän vastuu turvallisuudesta vs. kelkkailijan oma vastuu: Mihin päättyy väylän pitäjän vastuu ja alkaa kuljettajan vastuu?
- Maastoliikenneväylällä kuljettajan oma vastuu turvallisuudesta väistämättä aina korostuu.
- Erilaisilla kelkkaväylillä tapahtuvaan ohjelmapalvelutoimintaan (kelkkasafarit yms.) sovelletaan kuluttajaturvallisuuslakia.

*MOKEMA-hankkeen loppuraportti

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kysymyksiä ja keskustelun aiheita reitinpitäjän vastuuseen liittyen

- Missä määrin kelkkailuonnettomuuksien taustalla on kelkkaväylien suunnitteluun* ja sijoittamiseen, merkitsemiseen, kuntoon sekä ylläpitoon liittyviä osatekijöitä?
- Onko väylien pidon vastuukysymykset erilaisilla väylillä selkeitä ja miten vastuita mahdollisesti pitäisi muuttaa tai selkiyttää?

*Lapin ympäristökeskuksen moottorikelkkailureittien suunnitteluohje vuodelta 2000 sisältää useita reittien suunnittelussa ja ylläpidossa huomioitavia turvallisuustekijöitä

Kysymyksiä ja keskustelun aiheita reitinpitäjän vastuuseen liittyen

- Kuinka usein onnettomuustapauksissa kelkkaväylän pitäjä on joutunut korvausvastuuseen tai rikosoikeudelliseen vastuuseen?
- Voiko ja kuinka moottorikelkkaväylien suunnittelua, maastoon merkintää ja ylläpitoa tulisi kehittää liikenneturvallisuuden parantamiseksi?
- Kuinka liikenneturvallisuutta maastoliikenneväylillä ylipäänsä voitaisiin parantaa? Lainsäädäntöä kehittämällä? Lisää valvontaa ja valistusta?

Moottorikelkkailureittien soveltuvuuden arviointi uusille raskaille moottorikelkoille

- *Raskas moottorikelkka* on telavetoinen moottorireki, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään neljälle henkilölle ja jonka omamassa on suurempi kuin 0,5 tonnia ja enintään 0,8 tonnia (ajoneuvolain 16 § 2 mom.)
- Ajoneuvolain 16 §:n 2 momentissa tarkoitettulla raskaalla moottorikelkalla saa ajaa tarkoitukseen soveltuvalla moottorikelkkailureitillä. Arvion moottorikelkkailureitin soveltuvuudesta raskaalla moottorikelkalla ajamiseen tekee 14 §:ssä tarkoitettu reitinpitäjä. Oikeus raskaalla moottorikelkalla ajamiseen moottorikelkkailureitillä osoitetaan moottorikelkkailureitti liikennemerkkiin asetettavalla lisäkilvellä (maastoliikennelain 13 § 1 mom.)

Moottorikelkkailureittien soveltuvuuden arviointi uusille raskaille moottorikelkoille

- Moottorikelkkailureitin pitäjän tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle viimeistään 31.12.2021, onko sen ylläpitämän moottorikelkkailureitin soveltuvuus raskaille moottorikelkoille arvioitu, ja onko kyseisellä reitillä sallittua ajaa raskaalla moottorikelkalla (1306/2018)

Moottorikelkkailureittien soveltuvuuden arviointi uusille raskaille moottorikelkoille

- Eduskunta edellytti, että valtioneuvosto seuraa moottorikelkkailureittien avaamista raskaille moottorikelkoille, laatii reitinpitäjille ohjeet reitin soveltuvuuden arvioimiseksi raskaille moottorikelkoille ja toimittaa liikenne- ja viestintävaliokunnalle ja ympäristövaliokunnalle selvityksen moottorikelkkailureittien avaamisesta raskaille moottorikelkoille viimeistään toukokuun 2022 loppuun mennessä.

Moottorikelkkailureittien soveltuvuuden arviointi uusille raskaille moottorikelkoille

- Ympäristöministeriö sekä liikenne- ja viestintäministeriö kilpailutti ja tilasi eduskunnan lausumassa edellytetyn ohjeen hankintapalveluna
- Ohje julkaistaan tänään 2.10.2020 ennen kelkkakauden ja reittien avaamista.
- Ohjeen on laatinut Maastotieto Oy Jarmo Rinkisen johdolla.

Moottorikelkkailureittien soveltuvuuden arviointi uusille raskaille moottorikelkoille

- Perustuu eri sidosryhmille (mm. reitin ylläpitäjille) suunnatun kyselyn tuloksiin, asiantuntijoiden ja viranomaisten haastatteluihin, työpajaan, lakimuutoksen lausuntoihin sekä oppaan laatijoiden kokemukseen moottorikelkkailusta ja moottorikelkkailureittien suunnittelusta.
- Tausta-aineistojen perusteella tunnistettiin ja muodostettiin liikenneturvallisuuden kannalta oleelliset raskaita moottorikelkkoja koskevat arviointikohteet ja –kriteerit moottorikelkkailureiteillä.

Moottorikelkkailureittien soveltuvuuden arviointi uusille raskaille moottorikelkoille

Yhteensä 12 arviointikohdetta ja/tai kriteeriä:

- *Reitin leveys ja korkeus, paino / kantavuus, nousu- ja laskukulma, liittymät, mutkat, sillat, rummut ja veräjät, alikulut, poroaidat ja poroportit, sähkölinjat, rautatiet, vesistöjen ylitys jääalueella, pelastuspisteet*

Kiitoksia, ollaan yhteyksissä!

Markus Tarasti

Ympäristöneuvos, ympäristöministeriö

Minut tavoittaa puhelimella numerosta 0400 143

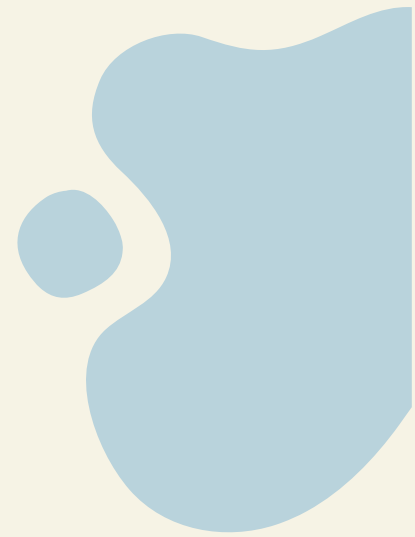
927 ja sähköpostilla osoitteesta

markus.tarasti@ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

